

Edasi

Eesti Osakondade Peterburi komitee häälekandja.

N 39.

PÄEWALEHT.

Pühapäeval, 23. veebruaril 1919 a.

Oma kaewatud hauda.

Suure lootusega saatsid Soome reaktiivõimad Mannerheimi Rootsimaa'e jääl sete reaktiivõimadega läbirääkima ja walgeaardi järele punase Eesti ja Wene sõjamae wastu palkama. Mannerheim sõitis teele kindlas usus, et see talle enestab ja ahwardas juba enne ratsamäe jalgaga rewolutsiooni pääd — Peterburi purustada.

Pragu aga istub Mannerheim, niisama nagu Krasnow Donis, „purustatud kina juures ja walab jõutumas uuetuses piiraid“. Tšitšerini ja Troski wastused ta ahwarduste pääle ühest poolt, ning Soome ja Rootsi ühist rewolutsiooniga ahwardused, teiselt poolt, on reaktiivõimade kindrali jellil porilompi löönud. Niisama nagu kogu ilma imperialistlikud „suurpoliitilised“ nõukogude poliitilise iseenast alati löönud, ise kõig: paremini rewolutsioonilist pinda oma maa tööliste keskel ette walmitamawad, nii ei wõinud ka nende suurimperialistide kannupois Mannerheim oma isandate taru eest kõrgemale tõusta.

Mannerheimi werejanuline sõjahimu on ülesõõ taltjaks muutunud, taltjamaks kui me seda ettearw. tagi wõisime. Soome walitus teatas oma märgutirja laudu Wene nõukogude walitajale, et „Soome maal Wenemaa wastu mingisuguseid päälletungimise mõtteid ei ole. Soome maa ei sega enast Wenemaa sisetesse asjadesse“.

Muidugi ei ole sellega veel öeldud, et Soome reaktiivõimad oma sõjalad sepi-fused jätaksid. Sama nagu Krasnowi „liitriide uus orientatsioon, kelledele rahwuswaheline seisukord kriitilise oja loonud“ jalad alt löönud, siiski ootama laades paremate aegade kujunemist ja oma kapiidale ustatwaks jäänud wäe pääle toetades, niisama ei loobu ka Mannerheim jäänawalt sõjalat plaani tõrwaie heitma.

Krasnow pidi tunnistama „kõige suurema saladuse kätte all“, et strateegiline algatus punase sõjamae kätte üle läinud. Me näeme, et ka meie lähemal wäerinnal algatus meie wahwa punasewäe kätte üle läinud. Mannerheim on muidugi juba olukorda hinnanud ja ka oma-ord „kõige suurema saladuse kätte all“, talle tarwis, sellest teatanud. Ta tunneb wäga hästi, mis tähendab algatuse üleminek meie lähemal wäerinnal punasewäe kätte.

Mis puutub Wenemaa märgutirja tähenduse kohta Wene kontrrewolutsiooniliste bandede organiseerimise Soome maal, siis on Soome maa arwanud häälts wastata, et Wenemaal õigust selle kohta reklaame-

rida ei ole, sest Wenemaa toetab oma maal Soome poliitilisi organisatsioone“. Kuna Tšitšerini oma märgutirjas selgesti ütles, et Wenemaa mingil teel Soome sisetesse asjadesse ei sega ja teda kui iseseiswat riiki tunnistab, ei ole, loomulikult, selle Soome walituse seletusel mingit reaalselt põhja wastuwõtmist. Poliitiliste organisatsioonidena on soomlastel, sama kui igal teisel rahwusest pärit kodanikkudel, Wenemaa Nõukogude Wabariigi konstitutsiooni põhjal täielik õigus endid poliitilistesse organisatsioonidesse koondada. Teine asi aga on Wene kontrrewolutsioonilistega Soomes, kus Soome walitus neid awalikult toetab ja organiseerimise wõimaluse annab aktiiviselt Wenemaa Nõukogude Wabariigi wastu sõjariistus wälja astuda. Ometi on siin suur wähe, mida aga Soome walitus teadlikult warjab.

Kudas on aga Eesti Kommuuni Nõukogu märgutirjaga? Eesti Kommuuni esitaja sm. Jürgem protesteeris kategooriliselt märgutirja laudu Soome walituse ees, et Soome maa wäed seaduse wastaselt, ilma wõimiliste põhjusteta ja isegi ilma teatamata Eesti sisetesse asjadesse segab, oma wäed Gestimaa pinnale jaates selleks, et Eesti töörahwast, kes kapitali ilke alt ennast wabastada püüab, alla surwa. Oluliselt on Soome maa wäed Gestimaa Eesti rewolutsioonilise töörahwaga wägede wastu wõitlemas. Miks seletab herra Mannerheim seda? Kas ta sellega, et Eesti Nõukogu Kommuuni soomlaste poliitilisi organisatsioone toetab? Kuid, herra Mannerheim teab wäga hästi, et sarnaseid organisatsioone Gestis ei olnud.

Põhjus aga on hoopis teine ja kuigi „hästi“ diplomeeritud reaktiivõimad oma kontrrewolutsioonilisi taotlusi igasuguse „wabaduse“ leemi all tööliste ette ei tanna, kätiseb see poliitika ülevalt kuni alla lõhki. Me juba teatasime Eesti tööliste ülesastumist Eesti kontrrewolutsioonilise walituse wastu Tallinnas. Nüüd tulewad päew-päewalt uued teated, mis kinnitawad lagunemist Eesti kontrrewolutsioonilises sõjamaes. Kõik, mis töörahwaklassilise pimestuse ja petmiselise tõlbulit on wälja pumbatud. Uut ei ole enam midagi anda. Kättemaksimise tund walepettuse ja tööliste mahatapimiste eest ko-putab Mannerheim — Pätside ulje pihta. Krasnow rewolutsiooniline jõud, lagunemine kontrrewolutsiooniliste ridades — see ongi see tagur, mis rewolutsiooni timukad tarretama paneb.

Mis kui Krasnow, nii langewad ka Eesti-Soome rewolutsiooni tapjad oma kaewatud haudadesse.

Üksiku numbri hind 60 kop. Raudteel 65 kop.

Toimetuse kätetunnid on igal tööpäeval 6—7 õhtul.

Talitus on awatud igal tööpäeval hommitu tella 10—4 peale lõunat.

Telefon 605-28.

Tellimiste hind:

1 kuu — 11 rubl., 2 kuud 22 r.
3 kuud — 33 r.

Tellimiste aadress:

В контору газ. „Едаси“, Петроград, Социалистическая ул. (б. Ивановская) 14.

Aadressi muutmise 75 kop.

Punane wäerind.

Gestimaa wäerind.

Narwa piirkonnas. Punaste Eesti wäeojade päälletungimine edeneb wastase tugewasti suurliititulest hoolimata jõudjas. Pljusja jõesuu omandamisest kestis terve päew wõitlus. Pljusja jõesuu on lõpul-likult meie käes. Wastnarwa küla lastakse kuulipildujate pommiwiskajate tulega.

Pihwa piirkonnas. Petjeri sihis testab meie päälletungimine edasi. 20. veebruaril oli wõitlus Kosheljaki jaama juures. Wastase soomusrong on meie suur-likult läbi nähtawasti wiga saanud, juba taks päewa ei ole teda wõitluses näha olnud. Peipsi järwe piirkonnas on waitne.

Meie aeroplaan-pommipilduja sõitis Wõru jaama pääle; wastase suurliititulest hoolimata wiskas ta kahetja pommi alla, milledega wiis wastase batareide juures lõhkesid.

Nõukogu wägede wõitlus.

Balashewi teatakse 20. veebruaril: Logi jaama juures langes meie kätte kolm wedurit, 300 wagunit, palju telegrahwi ja raudtee warandust.

Someli teatakse 21. veebruaril: 20. veebruaril wõitsid nõukogu wäed raste wõitluse järel rohkemarwulise waenlasega Korosteni ära. Meie wäed ajawad segaduses põgenewat waenlast taga.

Wäljamaalt.

Soome wastus-märgutirja Nõukogude walitajale.

Täiswolitatud wälisasjade komisariaadi esitaja sm. Schlowski sai Soome walitajalt järgmise wastuse märgutirja wälisasjade komisariaadile edasiandmiseks:

„Soome maa ajutine majanduslik komitee on wolitatud wälisasjade komisariaadile teatama, et Soome maal Wenemaa wastu päälletungimise mõtteid ei ole. Pääle oma iseseiswuse saawatuse, oli Soome maa kige juurem siht maa sisetesse asjadesse ja nende haawade rawitsemise, mis kodu-ja läbi saadud. Soome maa ei sega Wenemaa sisetesse asjadesse, kui Soome maa talusid Wenemaa ei rita ja Soome maa alamad tagatijamise alla ei jattu. Mis aga puutub Wenemaa poolt tehtud näpunäite kohta Wene poliitiliste organisatsioonide olemasolu kohta, siis tuleb Soome walitus Wene nõukogude walitajale meele jeda, et wiimane Soome poliitilisi organisatsioone Wenemaal toetab ja seepärast ei ole tal moraaliist õigust reklaamatsioonideks sel puhul.

Soome maa ajutine komitee Ignatius.

Märgutirja Poola walitajale.

Seedu jottialistilise nõukogude wabariigi rewolutsiooniliste tööliste-talupoegade ajutine walitus ja Walgemenemaa jottialistilise nõukogude wabariigi tööliste, talupoegade ja soldatite jaadikute nõukogude kesktäidejaatw komitee pöörasid wastas-likul toetuleppel Poola wabariigi walituse poole järgmise teadaandega:

„Seedu ja Walgemenemaa töötawad klassid, töölistel ja talupojad, asusid iseseiswa riigi loomise teele, otustades Seedu ja Walgemenemaa wabariiksid ühijeks riikiliseks organismitiks liitu, ühiti Seedu-Walgemenemaa jottialistilist nõukogude wabariiki luues. Töötawatel klassidel, nende wabariigi piirides elades, elawalt lahutamata sidet kõide ilma töötawate klassidega tundes, on wõõrad igasugused päälletungimised püüded. Töölistel ja wäsem talupojaseisus, ühendatud rahwuswahelise proletariaadi suurte aadetega kaasa tundes, ei soowi tülitüsimusi sõjariistade jõul otustada. Seedu ja Walgemenemaa töölistel ja wäsemad talupojad otustawad praegu

tülitüsimusi, nende hulgas ka terrorrilaal-käsimused, ühenduse teel, jottialistilise nõukogude Seedu ja Walgemenemaa luues ja püüawad samal ajal wõimalikult lähedasse lahutamata ühendusse teiste naabritega jääda—kõigi, juba olemate riikidega endise Wene keisririigi piirides, jottialistiliste nõukogude wabariikide — Wenemaaga, Ukrainaga, Gestimaaga, Gestimaaga—ja luua kõigist neist wabariikidest ühiti jöderat-foonilist jottialistilist nõukogude wabariiki. Kui samane riikiline lähedus, samane föderat-fooniline ühendus wõimata on nende rahwastega, kui kõi wõim ei ole weel tööliste ja wäsemate talupoegade käes, siis seda wähem usuwad Seedu ja Walgemenemaa töölistel ja talupojad, wabaneedes wõõrasti illest ja kapitalistilist kurnamist, ja wabalt tse oma saatust korraldawad, et tema naabritahwad, kelle wahetorra wastu neil mingit tunnet ei ole, pääle sügawa sõpruse, walmis oleksid wägiwalla teel piirid muutama, mis nende wabariikidel määratud on. Seepärast peab Seedu tööliste-talupoegade walitus ja Walgemenemaa Kesktäidejaatw komitee isedraalise kurnawustega tunnistama Poola jottialiste wõimude wägiwaldjelt päälletungimist Grodno kubernangus, Belostoki kreisi ojas. Mingit ülepiiri tungimise katset Poolamaale ette wõttes, peab Seedu ja Walgemenemaa tööliste-talupoegade walitus Poolamaa jamaate katsete wastu protesteerima. Belostoki kreisi töörahwahulgad tunnawad lahutamata sidet Seedu ja Walgemenemaa nõukogude wabariigiga, waatamata wõimude pääle, mis neil Sassa ja Poola otustustooni ajal oli, wõtsid nimetatud kreisi tööliste ja talupoegade ajemist ühiti kongressidest osa, mis wiimajel ajal Seedu ja Walgemenemaal peeti. Poola wabariigikatsete wastu wägiwaldjelt päälletungimise diendada, protesti awaldades, kinnitab weel korra Seedu ajutine tööliste-talupoegade walitus ja Walgemenemaa Kesktäidejaatw komitee, et nemad omalt poolt walimis on kõik piiri küsimused j brallist ja rahulisel teel otustama, ja panewad sellepärast Poola wabariigi walitajale ette omalt poolt saadikuid sega-kommissjoni jaata, kes piiri ära määraks Seedu ja Walgemenemaa jottialistilise nõukogude wabariigi wahel ühest poolt, ja Poola wabariigi wahel teiselt poolt“.

Welski kreisis Wologda kubermangu
on wiimaste teadete järele järgmised puu-
ümber töötamise wabrikud. Tõrwa walmi-
mistamise ahjusid 1333, tõlati — 9, ter-
pentiini — 18, ja teija — 64. Need wab-
rifud walmistawad 38,452 waati t rwa
141,3 5 puuda liiwa 19549 puuda ter-
pentiini, 140 puuda tõlatit. Selle
tööstuses on 3000 töölist 1881. Nii-
fuid aineid walmistati ainult wäljama-
turgude jaoks.

TÖÖLISTE KULTUUR.

Meie kultuur-hariduslik tegevus.

Mees kapitalistliku valmisustviisi hävinemisega saavad ja hävinemise ühtlasi kogu moraalilised ja kultuurilised sünnitused, mis ellu tekkinud sellepärast, et kapitalistlik loida kindlustada.

Kui palju ei ole meid teadust, etust omandama sunnitud, mis meie tõe tundmusele me vastand on olnud! See-fuguselt õpetust ei tohi enam pinda lei-buda me ühiskondliku elu loode päevil.

Wana moraal, kõlbluse õpetus oli paa-sjalikult ujuja seotud. Kui ilusaid tera-fesi jäält ka ei leidunud, olid ometi was-tandid senie elu meile. Ka kõige pa-rem tohmine ei suutnud neid elus läbi viia.

Elu ise rääkis trüsti teel, elu valitseval osal oli oma kõlblus.

Meie ei talga tõe õpetust, meid waa-rust, ei tahagi seda talata. Umberpöör-tus — meie anname kõlblusele elus nõr-gema koha.

Kuid me teame et ta figineb wõib puhtal pinnal, eemal igasugustest mada-riitgustest mis oma wälja hingawa lihw-igaandega teda soojastada wõivad. Selle-pärast ehitamegi uue kõlbluse lossi wana-uma wõimele: kõlbluse õpetus peab ole-ma õpetus looduse paratamata seadustest. Meid tundes ja täites sammub tulewane inimenejugu õnneradadele.

Et neid tunda õppida, selleks peame wõimata töö olema.

Ka ei usu, et ehit, kui kinnitada jul-gen et meie kultuuriline tegevus terwelt sinna poole peab juhtima.

Kunst, olgu ta maalil, muusikal, kir-janduses eht mil lu ul tahes, peab ainult seda suurt ülesannet toetama. Mis on kodanluse ilma kunsti siht olnud?

Kunst kunsti enese pärast?

Kui ütlewad meile küll kodanlased, üt-les ta suur hulk kunstnikka. Ometigi on aga päewajelge, et kunst, kui „eneje pä-ralt“ ta ka olla ei tahaks, kodanlase klassi täielik asi oli. Ta rooma kodanluse ees, et talt raajufesi saades seda luua, mis kodanlus hääts arwas ette ditteerida. Pühidalt: kunst pidi kodanlase morali hingeis olema. Tööliste jäi ta kätteaa-matult, kuid kodanlus seadis ta talle paluufesi. „See tööd, ole aus oma leima wõimega vastu, ole kottu hoidlik, et kopituid wõid teguda, siis awaneb ka sinul wõimalus tord seda maitsa mis meie, sel teeb edasi jõudes nälid waltjeme.“

Kui oli kodanluse õpetuse siht.

Meie oleme selle „teooria“ ümber-

lõtkanud nii nagu me kõigiga oleme tei-nud, mis neilt pärit.

Me e ajame omade juure. Meie loome kunsti, et ta tõesti „eneje pärast“ olla wõib, kui aineiline ilm selleks aga wõima-lust annab. Meie tahame esimees joones, et kunst wõib olla, f. t. et maalimise-nikul tarwis ei oleks aineid kõrgema klassi lõhnawatest salongidest ostida, et näitekirjanikkudel tarwis ei oleks „kõrgete“ meeldinust arvaste wõtta ja et muusika loojal wiisil luues salongdaamede hellad kõrwad meies ei mõlguks. Nende külla-tunud ihade walgistusest pidi wärske kunstnikud looduse seadusi tihti pööpääli seiswas oletus ette tooma. Ja ainult sellepärast, et nende sellestõrune tuu seda nõudis. Meie wabastame kunstnikud nen-dest orjusest ja laseme nendel elu sellena kujutada, nagu ta tõeliku on.

See on kunsti kõrgem wõrtus. Kõr-gemaks jääb, kas suudawad endieid meit-rid sellel teel oma ülesandeid läbi wiia? Elu näitab, et nad mitte ainult looduse kuterpalli wõistamisega kodanluse teenistuses ei ole, waid walmis on nende leinapali-teie eest ka enese päale timuka ametid wõtma.

Kui ei pane me nende päale suuri loo-tusi. Seda wähegi, et me kindlas uju-s oleme et meie tulewased meistrid meie eneste rüüdest tõusewad. Elu tahetub lubab jels wõimalusi. On ainult tarwis eeldada juure ajada. On tarwis luua ringid, olgu nad ka klubid, kus ühte kui teist kunsti ala teostama hakataks. Pibud kui seeluguised olgu haruldased.

Päale kunsti peame rõhku terwe shoib-likkude seaduste päale panema. See on looduse seaduste siht. Meie terwe shoib-lik ülg on kodanlase ilmatorra juures kõige enim kannatada saanud. Suuresti tall jellepärast, et terwe kapitalistlik walm stus meid wõrest tühaks imez, kuid osalt ka jelt, et me sellest wäheest, mis weel meie saatuse hooletis oli jäänud, end hoo-letumalt lahki ütlejime.

Kui b peame wead parandama, aeg ei ole miallgi hilja.

Raudie tahetjõuga töde afudes wõime pal ugi parandada. Ja parandamegi. Selt et me ka selle küsimuse oma kultuurhri-duslikkude ülesannete hulka üles seame.

Kõrge tähelepanne ei tohi ajaga wii-ritada. Wana ilm on warsi wõimeles ja uus n uab meili temale koha kultuuri

Yga minut on õhwer tulewase elule.

G. Tser.

Eesti ajakiri Peterbur's.

Peterburi Eesti Proletkult on otsustanud hel omal wiimajel koosolekul eesti keelset kultuuri hakata wälja andma. Nõud-mine aja oharie kirjanduse järele on pr egu suurem, kui kunagi enne. Seni-aegne kirjastamine töd ei ole kaugeleki jõudnud walgistada seda nõudmist. Pää-rõhku on siamaani pandud poliitiliste küsimuste harutuse ja walgustuse päale, mis otstarbega ilmus Peterburis Eesti päewaleht ning mille's joetati ühte-te si broshüürid kirjawa. Poliitika elu, uute riiklikkude ja ühiskondlikkude wor-mide loomise koorol, omandas kige põ-nemama tähtsuse jookiew hariduse töd, sotsiaalistliku kaswatusreformi mitmekül-gne tähtsamine ja selgitamine. Nõnda tellis elu'e teine hääleandja, kaswatusseaduslik kulturi „Eesti Kool“. Aga keset neid põ-nemaid põewatüsimusi, keset neid wõfi-mata tellimaid uusi nõudmisi ja üles-andeid, mis elu iga filmapi t tõstab meie ees, ei pea meie kunagi unustama ka neid ettemõtteid, mis küll eemal seijawad igapäewase elu wõitlustest, kuid mis siiski om nääwad arwamata tähtsuse tulewiku loowa töd juures. Teadus ja kunst on nimelt jarnased kultuurilised tegurid. Nende peene, õrna konstruktiooni tõttu nõuawad nad w imatult rahujat, walt-fer kumruis, et talistamata arendada oma

suurepärase tegevust. See et tähenda-mine, et teadus seiaaks wäl aspool uur-ühiskondlikka liikumisi, et temal eht kuu-sa tul puuduses oma, jügamwõjuline oja re-wolutsioonide jündimise ja arenemise juures. Tuletame meele, et Inglise hu-manismil o'i juhiw tähtsus juure In-glise revolutsiooni kohta, et Prantsusmaal walgustuse filosoofia ning Rousseau and-sid pea kõik loowad aated, mis waltjiesid juure Prantsuse revolutsiooni ajal. Tule-tame meele ka seda, et see hiiala wõidu-däi, mida teadus ettemõttis XIX ja XX aastajadade jookjui nii kui looduseaduse kõige awaramates waldades, ni ka noo-res, wõimjas ühiskondadeaduses, walmis tas ette tee sotsiaalistliku aatele. Ilma sel-leta, f. o. kui sotsiaalist mitte ei oleks lahutamata kottu jäänud XIX. aastajaja jookjui teadusliku ilmawaatega, oleks ta jäänud kauniks kuid kergeks üfistute unis-ta ate mõttem igutuseks, mis heljub nagu misti udupiltw üle elu, ilma et ta oleks juutunud wäljaastada otjustawa jõuna selle elu ümberloomijeks.

Witte asjata ei nimetada olemiku fot-siaalist „teaduslikust“. Witte asjata ei nää ka ette sotsiaalistmi paremad õpetajad seda, et tulewikus sotsiaalist ja teaduslik eluford jaawad tähendamä ühte ja jeda-jama. Sest juis kaowad elust need pime-

dad jõud, mis siamaani elulist tungi wanzisand ja orjastand, nagu omatasa, piiramata egoism, efiarwamised, iga-jugune ebaus. Seie, selge, nagu pite-jeist, teaduse kirtes läbipõlmitud, taab siis elu juhtima inimeje suurepärase indistus.

Kui meie aga tähendame selle päale, et teaduse sijemine ehitus n uab enda arenemiseks wõitjet, segamata kumruis, kus aina walmineb jügamwõuline ja wäärtus it teaduse wiil, siis tegime meie seda, et jeltigada wahit teaduse ektensiwite ja in-tensiwite kaswamise wahel. „Puhtad tea-duslikud“ huwid sei'awad alati revolut-siooni wõitluses, kuigi mitte unustatud, ometi tagajenas. Ning just selle „puhta teaduslikkuse“ edustamijeks eht teaduse intensiwiwite, sijemiseks, loowaks kaswaks ei ole tohane revolutsiooni ajajart. Aga ühel kaswamise teel talistatud, kaswab ja tangeneb teadus määratama jõul rewo-lutsiooni aegadel just teisel wiisil, nimeist ektensiwite. See on, jüwenemise ajal mel laieneb teadus, ta tungib juurtesse rah-wahustadesse, ta laotab ennast üle n iisuguste waldade, kuhu ei jõudnud siamaani tema kõigejulgemadli unistused. Ning selles mõttes on praegusel filmapiigul ajakirja küsimus, mis teadust kõididele kättejaadawa totku wõitena kanna s kõige enam taha-jäänud rahwajadesse, kõige arwurikkama-tesse masjedesse, üls tähtjam ja kõijem küsimus.

Revolutsioon tahab siin parandada ja lepitada seda ranta ületõht, mida talises seni waltjewe riigi ja ühiskonna tord, ning mille t tu teadus efines tihti, kui wõi-mu as abindu waltjeweate kiltide kääs rahwahultade orjastamijeks. Rewolutsioon tunnisab kõijse teaduse oma lähemaks abilijeks ja sõbraks. Ta teab, et teadus on jee inewugi, mis t astis inimeje wälja, metstusi jeejutorrast, et wiia teda k ige kõrgemale arenemise lamwale. Armu-jeitmata olles kõijugu lugemata wale-petuste wastu, millebega waltjeweate klassid oma egoistlikkude püüete teostami-jeks on roojastanud teadust, saab rewo-lutsioon kirjeldamata rõdumuga terwitama iga teaduse jammu, mis elu, temas täi-les wõetuna, tõesti saab kandma suurtele tulewiku eemartidele.

Teaduse kõrwal jaab tõusma uue ilma-

rajamise juures kunsti tähtsus. See tden-bus tlab praegusel filmapiigul peaaeg ebatõelset. Kui kaugele waltjewe on wa-nud kunsti tema ülesannete kodanlase ilma kultuuri. Tde poolst, juba kgi poolst-uhanda aasta jookjui, teikame juure demokraatliku kunsti surmasti saadit, on kunsti sunnitud olnud ebendamata mistu alatus oja waltjeweate kiltide kääs-tamijeks uures. Selt jaaht, kui Euroopa s kõijis elule kapitalist, n, jünnitades kõhe tödewate rahwahultade ja waltjeweate ploataatorite kilti wahel, jai loow kunst uue wõimu läbi aralahutamise rahwah, tema jügamwate eluawaldustest, ja kan-tud salongidesse, loojidesse, muumeumidesse, kus teda hoiti wargul, kui misti üfistute tõbuatimijeks walmistatud kallist asja, nida rumal rahwas ainult wõib rikkuda oma harumata kättega. Sellest tulebki jee sijemine tähtsus, jee pettumus ja pesti-miini mis waltjeweate terwe uueaja kunsti. Kõijise tehnilise peen'ujeni wiidud, wa-litjeweate klasside wäljaurewat hingeelu peegeldades, di kunsti itta enam ja enam wõdaks rahwale. Temast kadus jee wä-geu loow wõim, mis tord kütus elule juures lugulaulid, nagu Mbe'ungid, Holandi laul, Kalewala, mis ldi testaege kunsti ja kättis terwe Euroopa pinna roomaani ja gooti imeehituste wõrguga. Aga nüüdjel ajal, juure demokraatliku pöördet tõttu maailma rahwaste elus, peab uuesti elule artama waba ja jügam rah-wa kunst. Ning jee kunsti peab tulewikus taunistama terwet elu; ta peab wiima harmoonilisesse totku kolasse kilt juures tundmuse eluawaldused rahwahultade juures, ta peab latma maad, mille päale jeni tihti waatas tödaja inimejejugu, kui neetud wilejüste oru päale oma waimus-tuje ja unustuste sünnitustega, nõnda et ta muundaks selleks, mis oli seni rahwa mõttekujutustes igatjetud muinasjutude maa.

Nende kate kultuuri põlla, nimeist tea-duse ja kunsti (ahes ilukirjandusega) piiri-des kutjubit ajutine uue tödrahwa aja-kirja „Tulewiku“ toimetuse kolleegium toe-tama kawatjetawat ettemõtet kõij neid, les kaaja tunnawad waba ja kõige sotsia-listliku kultuuri loomijele.

J. Järgens.

Marx ja enamlased.

(Trükitud Franz Mehringi kirjastust).

Kiias wõ'jaantawas „Kote Fahne“ (Dunane Eipp) ilmus 18. weebre. jurnud Franz Mehringi kirj. tük, mis ta sep-tembriskuul 1918. a. kirjutas ja mis siis katta ttenuri poolt dra keltati. Trütime jelle kirj. tük täielikult.

Wastufels minu kirjapäale, mis ma „Pr. w. s.“ mahutafin, teot s tse'iswate . d. keltomitee, et tild tse'iswate . d. Dene rewo utiooni kermatwad, eht küll üfistud isikud, kui naitufeks Kautsky ja A. Stein, enamlaste wastu üles astuwad, wõttes, et trüliw badute kiltendamini-lubam tu on. See tse'iswate wastus ei talt töeludega kottu, kuid ma ei taha kuuu selle juures peatama jääda, seda nam et tunnistatud tse'iswate hääle-t ndja „Sotsiaalistch: Auslandspolitik“ (Sotsiaalistlik uälispolitika) enamlaste äsi-ufest lilti ütles, ning tema toimetati Brettchaid, ilma mingisuguse piibli imeta, muutus Saulist Pauliks. „Kautskundlik-kuieg“ wõitieb ta enamlaste wastu, kui maadwi oma poegi eest. Kuid Kautsky ei olnud jarnase muutufeks tohane ja jattab „Sotsiaalistch: Auslandspolitik“as namlaste wastu wõitlusi. Ma ei taha seda häädmest temalt wõtta, sest ne ei armtasta rääg: wastu teina peffa. Keda ei kiigutats tse'en, kui Hektor hitti wana-lase leeri tormab, mahajätud Troja sein-tel oma tja Anhiest nāhes, kes mēza ja t. biga walmis on mitte elu waid sur-ma pääl wõitlema.

Sel filmapiigul ei oleks wõimalik min-igisugune wabekõne ega lepitus enamlaste

ja igit selfi „Kautskismi“ wahel, mis Lenin juba kolm aastat tagasi ärgmijest jeltgitas: „Töölistel is ei wõit oma aja-loomikku ülesannet tätti, kui ta selle rene-g tismigi halastamata wõitlusesse ei astu, kelle jeltgrootust, teenilistust ja oportu-nismiga, selle kirjendiga Marxismi-felti-milegi. „Kautskism“ — jee et o'e jühistit ta on nende sotsiaalistete wõstandustuste wõit, mis II. Internatsionaalis nāhtu-ole tulid.

Kautskism on marxismi wastu wõitmine jónades j. teenilistust oportunismi was-tu — tegudes“. Me kahjatieme wõij et Lenin niti tugewoia ätelust kaswitas, kuid on tord tegu tehtud, — me peame neid ätelust tarwitama.

Meie ei taha Kautsky enamlaste talt wahete segada. Kautsky katub seda talt kalslase pinnale w. l. tēndades, et prole-tariadi dilt tuur Sakamaal ilmastit enam-laste terroriliste jüstremi juure et wii, kuid toob en-sega demokraatia w imafin-nitu'e kaa, mille tunde ärgis ülelõine ähetasene, otlekõbene ja salajane walt nā-digus on. See tēndus on juba tēndagi htinge pōrutawat. Te peegeldab täielikult „Kautskismi“ elu ja olemise.

Me lepime häämeelega, et ta päris tühja ruumi et l ne e. Meil aegadel, kui ta weel õitjes, awaldati parteis mirmel puhul arwamist, et kui iga wiie aasta tagant partei 200 tuhat häält juure saab, endisega wõrraldea, siis ühel ilusal pde-wal kuame päris automaattijelt sotsia-listliku jeltkõnna jadamaise. See oli

seg, mis isegi nii tähtis inimene, kui Bebel, kapitalismi täieliku lõhkumiseks 1888 a. ette kuulutas, pärast aga 1899. a. kuni aga need ettekuulused mitte täide läinud, siis tõendas Bebel ühel partei kongressil, et ainult vähesed saadikud selle kumari ei ela, mil punane lipp võidukalt ülemaale lehvima saab.

Ngatahes ülesõidil hääletamisel oli ka mis omad kentsatused, kui, näit. 1887. ja 1907. a. Tema „hambavahed“ teritati hilgawalt, isekranis 1912. a., mil f.-d. partei ennasti niimõrre lahingu wälja peremehena nägi, et ka's tosinat mandaa-ti wabamõttelistele ohwerdas, neile ja-madele, kes alalt kummete aastate poolfud draandmist toimetajid.

Kõik see sündis mitte ilma „kaustismi“ annitufeta. Selle geniaalse sammuga taga-ärjel kaswis praegune riigipäew wälja, milles ka kaustist rasked oli mingisugu-aid „proletariaadi dikta-tuuri“ tunde-märke leida.

Uhel ja samal ajal ohwrina ja nende turbade nähtuste põhjusena olles, ei wõinud kaustist kudagi neist lahti saada ja oli flm. Klara Zetkini üle waga pahane, kes diguse jorname illufioonide toetuse inimeste teos nimetas, kes poliitilises mõttes wälised lapsed on. Kui kaustist flm. Zetkini tihutiselt nõelata tatsub, rääkides, et ta demokraatlike aluseid eitab, kui nad talle mingisugul põhjuseid fünd-matud on, ei pea ta mees, et belbes neid tugewaid sõnu, tarwitab ta ammu iganenud wiliiteriaje trumpi.

Partei elu.

Kultuur-hariduslik töö.

W. K. P. teisel Peterburi kubermangu konverentsil wõeti parteiliku kultuur-haridusliku töö kohta järgmine juhatuskiri vastu.

Seepääl tähelepanekut pöbrates, et meie partei organisatsioonide arw kaswab, et juured talupoegade hulgas meie riikades e-poolawad, mis wähe poliitiliselt ettema-l-mistatud, osustas partei konverents maal linna laialist kultuur-haridusliku tööd

1) Töö peab kaks sihti olema: 1) Esi-ma hwa hulle meie õpetusega tutvustada ja õpetust praktiliselt tarwitama, et nad kergemalt suudaksid are-nessi fündmustest aru saada.

2) Waimiliselt kommunisti kaswatada, kes klassiteadmust fündendab.

Esimest sihti teostawad: partei kool, raamatufogu, parteilised ettelugemised põh-õpetirja ja nõukogu ülesehitawa töö täsi-nustest.

Teist sihti teostawad: ilukirjanduse lu-gemine (mis töörahwa seletusohalt elu-maatleb), kontsertid, miitingud, etendused, meeleawaldused.

Partei kultuur-hariduslik töö peab nõu-kogu wäljaaspool hariduse osakonna tööga seotud olema, jääb peab ta omale abi-õfima ja oma lörda peab ta jelle töö pääle mõjuma ja igatmoodi abiks olema.

Parteilises kultuur-hariduslikus töös, peab ka kindlasti kehtsõha ümber koondamist korraldama; peab kehtsõha ja prowintsi wähele fide seatama, sest alaline mõtewähe-tus on jelle töö juures tarwilik.

Gelpool awaldatud juhendõri filmas pidades, peab tööd kohtadel järgmiselt korraldama:

1) K u b e r m a n g u k o m i t e e. K u b e r m a n g u ja ka kreisi komitee kultuur-haridusliku toimekonna töö kujuneb suu-remalt osalt juhatusete andmises, töble fi-hutamises ja kohalikest töblitist instrut-torite kooli amises. Nende ülesannete teos-tamijeks korraldajate kubermangus partei instrutorite kool.

2) T e m a peab teoreetiliselt ettemalmis-tatud töblehi andma, kes meie õpetuse abil päewatüsimustest aru saab. Kes suu-dab kohtadel organisatorite — instruto-rite töble teha, teistele koolis omandatud teadmisi edasi anda. Sellepärast antakse koolis kahes järgus õpetust. a) Ette-lugemised ja ringitöö parteilistes küsimustes. b) Klubi-de raamatufogude, alaliste ette-lugemiste ja läbirääkimistega tutvustam-ine. c) Praktikaline töble: küsistide ette-lugemine, waidlused ja t. Koolis testab õpetus 2—3 kuni. Jga kreis ja wald ja dab kooli omalt pooli teatud arw kuu-laluid.

3) K u b e r m a n g u k u l t u u r - h a r i d u s l i k t o i m e t o n d korraldab raamatufogusid, täiendab

neid, kus juures tähelepanekut kohtadelt saadud märkuste päale pöörab, seab ette-lugemiste programma kottu, kus poliitilise filmapilgu tähtsust tähtsustatse.

4) S a a d a b t ö b k o n t r o l l e e r i m i s e k s i n s t r u k t o r i k o h a l e, kes töble rewideerimad.

5) W a s k u u ja ajakirjades „partei kooli“ osakonna, kus järjekindlast partei prognoosmist ja nõukogu ülesehitamast töble kirjatoib awaldab. Kõik kohalikud organisatsioonid peawad sinna osakonda omast kultuur-hariduslikust töble teateid saatma.

6) T o i m e t o n d a j u h i b ü k s o r g a n i s a a t o r i t e s t, mis oma lörda kubermangu komitee liigetest komisjoni loob.

7) K r e i s i k o m i t e e d.

8) S o o w i t a m o n k r e i s i k o m i t e e j u u r e s wälsem parteikool awada, kus wähe-m teadused palutakse, kuid kus suurem ring kuulajaid. Tema wõib kuu ehk mõni nädal test. Opetawa töblitise kreisi ja ku-bermangu komitee ühijel koosolekul. Tema ülesanne on agitaatorisi kaswatada.

9) K o o l i s k o h j u t a t s e õ p e t u s t r i n g i t e s t e n a k o r r a l d a d a. Opejõudabets saamad koolis kohalikud jõud olema. Kubermangu komi-tee annab ettelugejatele raamatufogu ja ka ettelugemiste konpekti tarmitada.

10) P ä ä l e k o o l i k o r r a l d a b k r e i s i k o m i t e e ettelugejate ja kuulajate jaoks ramatu fogu. Selles raamatufogus saamad kõik marxist-liked töble olema, kuid ka ilukirjandus ja teaduslik, mis ettelugemiste juures waja.

11) K r e i s i k o m i t e e t e l l i b k ö i t e a j a l e h t i ja seab nende komplekti.

12) K o r r a l d a b k e i t k l u b i, mis wallaku-bidele eesfujaks.

13) S a a d a b e t t e l u g e j a i d wälja.

14) K o r r a l d a b k o n t j e r t e, miitinguid, meeleawaldusi ja awitab külas klubisid ja raamatufogusid asutada.

15) A n n a b a j a l e h t i, kus partei elu oja-kond on ja kuhu iga organisatsioon oma töble kirjeldusi saadab.

16) S e a b m i i t i n g u t e ja ettelugemiste eestawast ja paneb jelle päale rõhku, et igast nõukogu walituse dekretist maal aru saadaks.

Erakorraline rewolutsiooniline mas.

Kõigile partei organisat-sioonidele ja seltsilistele.

Meie partei kaastööt, on wõimata nõu-kogu walituse suuremaid ja rewolutsioo-nilisi ett-wõtteid teost-da. Kõik partei or-ganisatsioonid peawd walituse suuremaid sammusid teotama, peawd organiseerimise aparaadiga ja kihutustöö jõududega appi tulema. Wiimastel päwadel on üheks suu-remaks sammuks U. K. T. K. määrus erakorralise rewolutsioonilise maksu kohta. Sel määrusel ei ole wähe-m tähtsust, kui toitusdiktatuuri korraldamise ja küla keh-wade rahwalihide organiseerimismäärus-tel. Tema pääsht on klassiwõitlust külas kiirondada ja juurendada. Seepärast pea-wad kohalikud partei organisatsioonid hoo-likalt erakorralise maksu fisje nõudmist tä-hele panema; peawd oma paremaid tege-lasi ajutiselt kubermangu rahaasjanduse osakondadesse saatma.

Uhel ajal sellega peab ka rõhkesti suu-fonalist ja kirjandusist kihutustööd rahwa-hulkades tegema, peab rahwale lende ja ajalehtede kaudu maksu põhjust, tarwidust seletama. Weel on kuu aega erakorralise maksu fissenõudmises. Nüüd peawd par-tei komiteed oma tähelepanekut erakorralise rewolutsioonilise maksu fissenõudmise päale fihitama, peawd tema tee, sõja ja toitus-asjandusega ühefõrgusele seatma. Kest-komitee soowitab kõigil partei organisat-sioonidel sel alal rõhkesti energiat kulutada, sest erakorralisel maksul on suur tähtsus küla keh-wade ja kestmiste rahwalihide koondamise juures.

W. K. P. K e s t k o m i t e e.

Toitus.

Terwishoidlised abinõud leimafupjetistes.

Petrogradi T. K. Toituskommissariaat kirjutas leimafupjetiste juhatajale, ar-weeje mõttes Petrogradile ahwardawat taudi, piinliku puhust ruumides hoida. Mõistama kirjutatakse ette kõrwalkadumata töblitise terwise järele walwata ja wähe-magi haiguse tundemärgi puhul koge neid eraldada ja tohtri juure saata.

T e a t e d.

Eesti Töörahwa Kongress.

Põhjaringkonna Eesti töörahwa Kongress on 22. ja 23. märtsil S. a. Peterburis, Fontanka № 2 (Neewa ja Fontanka nurgal). Hakatus kell 12 päewal.

Kongressist wõtawad osa kõikide Põhjaringkonna ja ka wäljaaspoolt Eesti töö-rahwa asemikud järgmisel määral. Jga asunduse keh-wade komitee, iga riigimõisa töblitised, iga kommuna saadawad ühe asemiku. Pääle nende wõtawad kongressist osa: kõik asundustes olewate töblitise seltside, klubide ja kommunistlike partei organisat-sioonide esitajad, iga asutuse poolt üks asemik. Eesti Proletkult poolt Peterburis üks, rahwusasjade komisjariadi Eesti osakonna poolt üks, W. K. P. Eesti osakondade Peterburi komitee hääletandja „Edasi“ toimetuse poolt üks ja Eesti töörahwa Ülikskooli poolt üks esitaja.

Jgal asemikul peab oma walijate poolt seletkohane tunnistus kaajas olema, kus ära on tähendatud, kust asundusest, millal ja kui paljude pool walitud, mis wähe-malt wäie walija allkirja peawad kandma. Töblitise seltside, klubide ja partei organisat-sioonide asemikude tunnistused peawad esimehe ja kirjatoimetaja allkirja kandma ja asu-tuse stempliga kinnitatud olema.

P ä e w a t o r b:

- 1) Aruanded;
- 2) Praegune filmapilt;
- 3) Organiseerimise küsimus;
- 4) Põllutööd kommuna;
- 5) Kultuur-haridusline töö.

Seltsilised kongressile. Ärgu jätka ükski asunduse keh-wade komitee, riigimõisa, kommuna ja töörahwa organisatsioon oma asemiku saatmata.

Rahwusasjade komisjariadi Eesti osakond.

W. K. P. Põhjaringkonna Eesti osa-kondade konverents.

Eesti osakondade Peterburi komitee kutsub 23. veebruaril Põhjaringkonna W. K. P. Eesti osakondade konverentsi kottu. Konverentsist wõtawad osa wõtta iga orga-nisat-siooni poolt, kus 5—25 eestlast kommunisti, üks esitaja, 25—50 kaks esitajat. Pääle Põhjaringkonnas asuwate organisat-sioonide palutakse Eesti maal ja teistes Wenemaa kubermangudes asuwad organisat-sioonid ka oma esitajaid konverentsist oja-wõtma saata.

P ä e w a t o r b:

- 1) Poliitiline filmapilt.
- 2) Aruanded kohtadelt.
- 3) Organiseerimise küsimus.
- 4) Punane sõjawägi.
- 5) W. K. P. kongress.
- 6) Kultuur-haridusline töö.

Jgasuguseid teated konverentsi kohta antakse Eesti osakondade Peterburi komiteest igapäew kella 5—8 õhtul juusõnal ja kirjaltult Fontanka nr. 2.

W. K. P. Põhjaringkonna Eesti osakon-dade konverentsile saadetud esitajad

peawad 23. veebruaril kella 9—12 hommikul oma mandaadid Peterburi komitee büroosse, Fontanka № 2 fisje andma. Konverentsi istumine algab jääfjamas kell 12 päewal.

TEADAANDMINE.

R. S. R. Rahwaste Koolide Eesti seksion on awanud **kaks ühe** **maja (internati)** Peterburis Eesti töötoolides õpimatele lastele. Wõetakse wälja Peterburi linna- ja asunduste töörahwa lapsi, kus nemad maksuta ülespidamisi saa-wad ja kus nende kaswatuse eest hoolitseatakse. Eesti seksion teeb asunduste komiteele ettepaneku abiks olla asunduste töörahwa lastele hariduse andmises, isekranis nendele asundustele, kus asunikute wähe-ne arw Eesti töbtkooli asutamist koha peal ei findlusta. Peterburi Eesti töötoolides on meel wabasid kohasid. Teateid antakse igapäew kell 2—4 p. l. Teatralnaja uul. nr. 3/1.

Eesti seksion.

Eesti Proletkult.

Proletkult näiteseksikonna harjutused algawad uues ti pühapäewal, 23. märtsil, kell 2 päewal. Palutakse ilmuda tingimata jelleks ajaks kõiki neid, kellele on juba wälja antud osad ja ka neid, kes jeniatajani on kaasa mänginud ehk edespäi soowinud kaasa mängida — uute osade jaamijeks. Harjutused algawad kahes jaos.

Põhjaringkonna rahwusasjade komis-jariadi Eesti osakonna juhataja täiendab ka Peterburis Eesti töörahwa kommuni-wolitatud esitaja kohuseid. Kantsleil on awatud tööpäewal kella 10—4. Juhataja wastuwõtmise tunnid tööpäewal 10—1. Teatralnaja 1 ja pühapäewal kella 12—2. Fontanka nr. 2.

Proletkult teatri osakond tarwitab näitlejaid — palgalisi kui ka õpijaid. Ülesandmisi wõtaw wastu ja annab palga tingimiste üle seletust fm. S. Martinson: igal laupäewal kell 4—6 päewal Prolet-kult Nõukogu (Fontanka № 2), teistel päewadel päale kella 6 õhtul — Между-народный (Забалканский) проспект № 105, кв. 39.

Wasili Saare Eesti Töblitise Seltsi laulu-harutused on esmaspäewal 24. wee-bruaril j. a. kell 7 õhtul.

Eestseisus palub kõiki wanu ja uusi lauljaid, kes soowinud seltsi uute ruumide awamisel kaasa laulda — harjutused ilmuda. Средний пр. 34/48, угол 80 линии. II. paradi üks prospektilt.

Moskwa raioni Eesti Proletkult ja k o n d p a n e b p ü h a p ä e w a l, 23. wee-bruaril j. a. pidu õhtu toime. Eestama: Mõn-mäng ja muud harilikud lõbustused. Народный (бывш. Забалканский) пр. Fakiatus kell 6 õhtul.

Soome Eesti Kommunistline klubi a w a t u d M i l l i o n n a j a u u l. n r. 23, k o r-ja wõtaw uusi liikmeid wastu iga teisipäe-wal ja reedel kell 6—8 õhtul ja samal ajal korraldab seltsi asju. Kõigile Seltsi-meestele lahter osawõtmist.

Eestseisus

Wäljaandja: Wenemaa Kom. Partei Eesti Osak. Peterburi komitee.

Wastutaw toimetaja: Toimetuse kolleegium